

ES SAIG

ALGAIDA - NÚM. 134 - FEBRER DE 1992 - PREU: 150 Pts

Seguint amb les fotografies de la col·lecció "Pere Mascaró", avui vos oferim aquesta vista de la nostra plaça. Fixau-vos en els detalls i comprovareu com ha canviat aquest indret.

EDITORIAL

PREGO DELS DARRERS DIES

Noverint universi quod anno a Nativitate Domini millesimo nongentesimo nonagesimo secundo Kalendas mensis februarii...

Ara oïu què denuncia, amonesta i notifica aquest SAIG en aquesta crida o pregó, sempre mirant a benavenir de la cosa pública i obviar a tota manera d'escàndols, cercant lo repòs i pacífic estat de la comunitat i l'extirpació de coses deshonestes, excessos i abusos.

Com arriben les carnestoltes -altrament dites darrers dies- amb la consegüent relaxació dels costums, es mana a tothom generalment de qualsevol llei, grau, condició o estament sia, així homes com dones, que per via alguna no gosen ni presumen, escalfats de desenfrè, ebrietat o malenconia, portar sacrílegament vestidures clericals, tirar tronxos de col, mal obrar amagats sota cares mascarades, compixar, tavernejar grollerament, pecar i fornicar proçament i desvergonyida, coses totes preparatòries d'inconvenients i desordres que solen seguir-se'n.

No oblideu que vendran després els dies de la Santa Quaresma, dies en què majorment los feels cristians són tenguts i obligats a deixar de divertir-se en coses vanes i de mal exemple i a corregir llur vida i fer deguda penitència de llurs defalliments i culpes, per punició dels quals los regnes i comunitats autònomes, per disposició divina, acostumen sentir moltes adversitats.

En resum, feis bondat, que de dolents ja n'hi ha molts.

Bolletí de l'Obra Cultural Balear d'Algaida.

Revista mensual. D.L.P.M. 495/80

Domicili: Rei, 1. Algaida.

Imprimeix: Apóstol y Civilizador. Petra.

ES SAIG només es responsabilitza de l'editorial.

Dirigeix: Delfí Mulet

Administra: Directiva Obra Cultural.

Mecanografia: Mireia Mulet

Col·laboren: Pere Mulet, Joan Trobat, Alexandre Pizà, Joan Mulet, Biel Bibiloni, Biel Sastre, Miquel Fiolet, Xesc Oliver, Víctor Andreu, Víctor Mulet, Miquel Serra, Antònia Maria Mulet, Catalina Martorell.

CALAIX DE SASTRE

EL GENERAL JA TÉ QUI LI ESCRIU

Imagín que els lectors de la revista "Aeronáutica y Astronáutica" editada pel "Ejército del Aire" ja han presentat denúncia davant l'organisme pertinent per frau i estafa al consumidor. Tenen motius sobrats per fer-ho. És com si a les pàgines centrals del "Play boy" hi posassin una pàgina retallable de pepes i vestidets. Un engany intolerable. Al darrer número de dita revista militar, mesclat entre els avions F19, els coets supersònics i altres enginys de tecnologia punta que -és de suposar- formen el contingut bàsic de la publicació, hi han trobat un exemple d'arma voladora que ja s'usava en temps de les guerres caver-nícoles: l'insult indiscriminat i barroer.

De totes maneres, a l'autor de l'invent -un general de moltes estrelles- se li ha de reconèixer un cert toc d'originalitat. Ens han dit moltes coses, a tots els qui volem que el català sigui la llengua normal de comunicació dins el nostre territori. Però sense dubte la col·lecció d'insults no era perfecta. Terroristes és un cromó que ens mancava per millorar l'àlbum. I, mirant-m'hi bé, no he escrit completar l'àlbum. Perquè, temps a venir...

Ja ho sabeu doncs. Si hem de fer cas a les assenyades teories del general -no tenim raons per dubtar de la seva bona intencionalitat- amollau ara mateix l'exemplar d'ES SAIG que llegiu, enterrau-lo dins un clot ben fondo i avisau el personal competent -el mateix general, per exemple- perquè el faci explotar. A les vostres mans hi teniu una autèntica bomba. Si mirau la televisió i heu comès la imprudència temerària de pitjar el botonet de TV3, un sofà o taula qualssevol us poden servir de refugi contra les flamarades del napalm català. I si cal, per aconseguir la pau lingüística, per acabar amb l'obstrucció de la llengua comuna -ho diu així, el general- seran arrestats fins nou avís tots aquests caparruts que quan parlen escupen bales catalanes enlloc d'aromàtics clavells espanyols.

Estima les "lenguas autonómicas", ha dit el general. Res no és sobrer quan es tracta de provar l'autenticitat d'una declaració d'amor. El que passa és que a vegades, com diu el bolero, hi ha amors que maten. I no dubtam que estam davant el cas d'una passió desenfrenada.

No crec que el general sigui castigat pel seu escrit. Al cap i a la fi no ha fet res més que insultar tot un poble. I ja se sap que per a determinats estaments la importància d'una ofensa està més en la qualitat que en la quantitat dels possibles injuriats. És més, crec que cometriem un error estratègic considerable si demanàssim el silenci del general i de tots els de la seva colla. Que parlin, que mostrin el llautó. Obtindrem una informació que no és banal ni en l'amor ni en la guerra: qui són i què pensen els nostres enemics. ¿I veurem tots més clar? No ho sé. Com a mínim, riurem sarcàsticament una estona.

Josep Maria Llompart ha escrit uns versos que expliquen amb mestria la negror i l'obscurantisme de l'escola de la seva infància:

Dos i dos tres,
tres i dos quatre,
abracadabra.

Avui mateix, en llegir-los, no sé per què, però ha passat: he vist la imatge del general. Les bubotes no han desaparegut. Existeixen, vaja si existeixen.

M'HAN DIT QUE DIUEN

El mes de gener, com a continuació del desembre, deu ser el mes més "fester" de tot l'any: acabant Nadal i Cap d'Any, els Reis, Sant Honorat, Sant Antoni, Sant Sebastià...I com més va més agraden les festes a la gent, o al manco més participa amb les que se celebren: si no, basta veure el dia de Sant Honorat, que es una festa local i un Sant que quasi ningú coneix, i el poble està ple de gent que ve a veure els Cossiers i a participar de la festa. I el dia abans, als foguerons, essent un dimecres feiner, la plaça estava plena...

L'experiència de fer tres foguerons a sa Plaça no sabem si haurà estat bona o no, ja que hem sentit comentaris ben diversos: els responsables n'hauran tret les seves conclusions i per l'any qui ve ja ho tendran més clar. El que sí haurien d'haver après l'any qui ve es a fer foguerons: enguany hi va haver moment, segons ens han dit, que assustava una mica el perill de les flamades, que arribaven fins ben aprop de les cases del voltant; sort que hi havia els bombers (és una mostra de previsió) i amb un poc d'aigua els controlaren. Uns algaidins que havien vist els foguerons a Algaida, anaren a Muro i Sa Pobla i trobaren que qualcú d'Algaida hauria d'anar a aprendre'n per allà, o a Pollensa, que també en saben fer....

Ens han dit que el que feren a Pina per Sant Antoni estava més ben fet que els d'Algaida: més gros, però també més ben preparat, i possiblement amb llenya millor; sobretot, no hi posaren cap roda de cotxe....El que sí està demostrat és que tant a Pina com a Algaida si hi ha menjar i vi a voler la bulla i l'alegria està assegurada, i al final sempre surten glossadors i ximbombers.

Un sant que enguany va tornar a "fer nom" com altre temps és Sant Antoni. No sabem si és perquè va caure en divendres, però el vespre de Sant Antoni hi havia molta gent animada per plaça i pels carrers, malgrat el fred que feia. I és que hi ha molts de Tonis, i molts que els agrada fer bulla, i quan els que havien anat a donar els molts d'anys sortien, ho feien ben alegres...N'hi ha que pensen en tornar a posar en marxa les beneïdes, però el problema és si hi haurà "animals" a bastament per anar a beneir.

Un tema que sentírem comentar fou la supressió del dinar que el dia de Sant Honorat feia l'Ajuntament. Com sempre, hi havia opinions a favor i contràries. Pensam, però, que fou majoria la gent que trobà millor suprimir el dinar de les autoritats i donar, a canvi, menjar a tothom el dia dels foguerons. De totes maneres, sabem que foren molts els grups que anaren a dinar, pel seu compte, entre ells els Cossiers, que amb subvenció o sense procuren no perdre els bons costums.

Hi ha qui ens ha fet arribar "recaldos" en el sentit que tornem a parlar del local dels Vells, que és un tema del que en parla molta gent, però no sembla tenir solució. Més que parlar-ne amb broma, com intenta fer-ho aquest sord, valdria la pena que es demanàs a qui les pugui donar, explicacions de com està el tema i, sobretot, quines perspectives hi ha. Només hem sentit a dir a gent de per la Casa de la Vila que ens ha costat i ens costarà molts de doblers, però de quan s'acabarà, ningú en parla. Diuen si ara hi fan feina un parell de persones, però la veritat és que no es nota gaire.

El que sí ha remogut un bon rebombori és el tema de les casetes de foravila: aquests paperets que els propietaris han trobats penjats a les portes ha fet que els dissabtes i el dia de Sant Sebastià l'Ajuntament es trobàs ple de gent que anava a veure què passava. La gent del carrer sap, o suposa, que això és per "arreglar" el tema dels xalets i "casitas de aperos", però el que no hem sentit és si aquest "arreglo" serà legalitzar-les, tomar-les, posar multes a les que no tenen permís...En una paraula, que no sabem què farà l'Ajuntament quan tenguí totes les dades recollides... I molts n'estan endarrer, sobretot els interessats.

Com també hi ha molta gent que ha retallat un tros de diari on el nostre batle deia que "enguany tendrem les Normes Subsidiàries a Algaida". Sabem que més d'un va riure quan ho va llegir, però així ens han dit que sortia al diari.

Una cosa que preocupa a molta gent, o més ben dit, a tot el poble, és el clavegueram i les aigües, ja que segons diuen estan a punt de començar les obres. Ens digueren que havien de partir a obrir carrers l'endemà de Sant Honorat, però després ho retrassaren un mes, o sigui que dins el febrer ja sabrem per on han començat.

Qualque vegada hem dit que quan surt Algaida pels diaris hi ha per posar-se a tremolar: quasi sempre són coses "rars". Aquest mes de gener ha estat un dia sí i l'altre també. El nom que li han donat, encertadament, és de "culebrón", i efectivament semblava una "fotonovela" o un "serial" d'altre temps, el tema de fills naturals, vidues, segrestaments, milions i milions d'herències.. i tot per capítols: un dia un personatge, l'endemà un altre...Hi ha qui ja ha cercat guionista i director de televisió per dur-ho a la petita pantalla.

UN SORD

FOTO ANTIGA

Foto feta a Ca Ses Monges l'any 1944

Primera fila: Francisca Bosso, Catalina de Son Mesquida, Margalida de Cabrera, Sor Maria del Sagrament, Polònia Manuela, Joana Bodegona i Catalina Juan.

Segona fila: Antònia Serrana, Antònia Juan, Francisca Mulet, Catalina de Ses Tanques i Catalina Bondia.

Assegudes: Maria Cardell, Jerònia Perota, Antònia Serenina, Magdalena Gí, Margalida Cardell, Beneta Seguí i Margalida Manuela.

(Foto cedida per Jerònia Oliver "Perota")

L'AJUNTAMENT INFORMA

FESTES LOCALS

Algaida i Randa: 16 Gener Sant Honorat.
20 d'abril segona Festa de Pasqua.
Pina 17 de Gener Sant Antoni.
26 de Septembre Sant Cosme i Damià.

XARXA DE SANEJAMENT I AIGUA POTABLE

L'Ajuntament ha aprovat els barems i porcentatges a aplicar en matèria de Contribucions Especials per a la construcció de la xarxa d'aigua potable i sanejament.

Com sigui que el particulars degut a aquesta obra tendran importants despeses a realitzar dintre les seves propietats, i encara que això suposarà un endeutament important de l'Ajuntament, aquest va decidir baixar el porcentatge a aplicar a contribucions especials, envers d'un 75% del 25% que correspon a l'Ajuntament, per aquest concepte, sols aplicarà un 50%, això farà que les dites contribucions siguin més econòmiques.

Per altra part i degut a què el barem aplicat anteriorment (valor catastral) no era massa just; ja que els valors cadastrals no estaven revisats, i podia suposar que cases de parecudes característiques pagassin quotes molt diferents, per tant l'Ajuntament va decidir que el barems a aplicar fossin un 60% per metre lineal de façana i un 40% per superfície de solar.

PIS DE LA CAIXA

L'entitat bancària La Caixa, ha contestat ja la sol·licitud a l'Ajuntament en relació a la cessió del primer pis que té sobre l'oficina bancària d'Algaida. Aquesta entitat l'ha cedit temporalment a l'Ajuntament de forma totalment gratuïta.

PORTASSA

També els propietaris de la portassa de l'edifici de S'Escolana han cedit gratuïtament i de forma temporal a l'Ajuntament l'esmentada part de l'edifici. Això fa que actualment tots els vehicles de l'Ajuntament tenguin "cobro" el vespres.

FESTES DE SANT HONORAT

A les passades festes de Sant Honorat, comptàrem amb la magnífica intervenció al Pregó de festes amb el jove doctor amb història, algaidí, Pere Fullana Puigserver.

Voldriem aprofitar per donar les gràcies a la gent del poble per la seva participació a les festes, i sobretot, en el fogueró de la revetlla de Sant Honorat. Per altra part, voldriem agrair la magnífica col·laboració dels Cossiers, Pipers, Obra Cultural, Banda de Música, Orfeó de Castelltix,

mestres d'escola, grup de joves, etc... i a tots els qui d'una manera o l'altra ens han ajudat a dur a terme les festes d'hivern d'Algaida.

També fer menció especial, agraïnt la presència del Delegat de Govern, Sr. Gerard Garcia i la del Presiden del Consell Insular de Mallorca Sr. Juan Verger. Aquest a sol·licitud de l'Ajuntament visità l'orgue de l'església, i allà la Comissió per a la Restauració d'aquest instrument li va explicar l'estat de conservació del mateix mitjançant la intervenció d'en Toni Mulet. El President em va prometre una ajuda per acabar els treballs de recuperació, que es podrien apropar més o manco al milió i mig de pessetes.

Cal recordar que l'any passat aquestes festes varen tenir un pressupost d'unes 900.000\$, i que enguany tant sols ha estat d'unes 500.000\$.

També volem fer constar la gran participació que hi va haver als foguerons i a les festes de Pina i Randa, i aprofitam per donar les gràcies a tots aquells que les feren possibles.

CAPGROSSOS

Un grup de persones del poble, dirigit per Margalida Vega Trobat, varen dur a terme la restauració del capgrossos de l'Ajuntament, i la confecció del vestuari d'aquets que es trobaven des de feia temps en molt mal estat de conservació. Aprofitam per donar les gràcies a per tant important tasca que de forma gratuïta han realitzat en benefici del poble.

XERRADA

El passat dia 30 de gener es va realitzar al Bar Ca'n Mulet una xerrada organitzada per l'Ajuntament, en col·laboració amb el Consell Municipal de Joventut de les Illes Balears sobre: "El Servei Civil com alternativa al Servei Militar".

INAUGURACIÓ ESCOLETA

El passat dia 31 de Gener es va dur a terme la inauguració oficial del servei d'Escoleta. A l'acte va assistir el Sr. Antoni Arbós, Secretari General de la Delegació del Ministeri d'Educació i Ciència.

ACTES PROGRAMATS

El proper dia 7 de febrer a les 20'30 hores al saló de Sessions de l'Ajuntament, hi haurà una xerrada sobre "Reinserció laboral i Recollida de Residus Sòlids", parlaran Antoni Pons i Maria Campaner de la Fundació Deixalles.

El proper dia 21 a les 21 hores al saló de Sessions de l'Ajuntament, xerrada sobre : Sida. Parlarà la Doctora Conxa Villalonga cap de Servei de Medicina Interna de Son Dureta i el doctor Tolo Cabrer, Director General de Sanitat.

TITOIETA RÀDIO

Emissora municipal d'Algaida 107.5 FM.

-CAIXA DE MÚSICA: UN NOU PROGRAMA A TITOIETA RÀDIO.

La música instrumental constitueix el plat fort del programa "Caixa de Música" que s'emet tots els dissabtes a partir de les 17,30 hores. Són 60 minuts musicals molt adequats per a deixar volar la imaginació. A la vegada, s'inclou una ampla selecció de melodies romàntiques de tots els temps.

-LA CULTURA A LA LLUM DEL QUINQUÉ.

La tertúlia "Es Quinqué" del mes de gener va estar dedicada a la discussió dels més diversos aspectes culturals del municipi d'Algaida. Els responsables municipals i una representació de les entitats i associacions de la vila parlaren durant 70 minuts sobre la realitat lúdica-cultural de la nostra població. Política cultural, la cultura com a fet individual o col·lectiu, el paper de la societat civil, les subvencions, infraestructura cultural, cultura popular i l'educació per a la cultura foren alguns dels temes tractats. Tot això des del punt de partida de la campanya de Titoieta Ràdio: "A Algaida no passa res, res de res."

-NO ET MOSSEGUIS LA LLENGUA. ARA TAMBÉ A L'EMISSORA D'ALGAIDA.

Des de fa unes setmanes Titoieta Ràdio emet dins la seva programació habitual un conjunt de vuit falques radiofòniques corresponents a la campanya de normalització lingüística "No et mosseguis la llengua". Les falques són emeses gratuïtament i han estat cedides a l'emissora d'Algaida per l'OCB.

-LES NOTÍCIES DE L'ESGLÉSIA DE MALLORCA A TITOIETA RÀDIO.

L'Església de Mallorca compta des de fa unes setmanes amb un espai propi dins la programació de Titoieta Ràdio. Cada dissabte a les 12,45 minuts del migdia s'ofereix l'espai "Informatiu Diocesà. Un programa produït, íntegrament, per la Delegació de Mitjans de Comunicació social del Bisbat de Mallorca i que al mateix temps també és radiat per altres emissores locals de la nostra illa.

-TITOIETA VIU L'ACTUALITAT: LA RÀDIO ÉS INFORMACIÓ.

Els serveis informatius de Titoieta Ràdio vos ofereixen l'oportunitat d'estar asseientats de les notícies locals del nostre municipi. Cada dissabte a les 14,30 hores vos oferim "Titoieta Informació". A continuació el "Titoieta Suplement", un espai dedicat al tractament específic d'un tema de màxim interès. Les darreres setmanes "Titoieta Suplement" ha dedicat el seu temps al historiador PERE FULLANA, Premi Santa Llúcia 1991; al dissenyador gràfic JAUME FALCONER, Premi 31 de desembre 1991; al CENTRE OCUPACIONAL MITJORN DE LLUCMAJOR, que treballa per la integració laboral de minusvàlids psíquics; i a AINA MOLL, coordinadora de la campanya de Normalització Lingüística.

PROGRAMACIÓ DE TITOIETA
RÀDIO 107.5 FM STEREO.

DISSABTES

- 10,00- TEMPS DE CINEMA.
Actualitat cinematogràfica.
- 12,00- AVANÇ INFORMATIU.
Serveis informatius.
- 12,05- TEMPS DE CINEMA.
Continuació.
- 12,45- INFORMATIU DIOCESÀ.
Notícies de l'Església.
- 13,05- S'AMBIGÚ.
Ficció Radifònica.
- 14,00- TITOIETA ESPORTS.
Resum esportiu local.
- 14,30- TITOIETA INFORMACIÓ.
Recull informatiu local.
- 14,45- TITOIETA SUPLEMENT.
Reportatge-entrevista.
- 15,00- FER DISSABTE.
Magazine quotidià.
- 16,00- TITOIETA INFORMACIÓ II.
Recull informatiu local.
- 16,30- KINDOY.
Musical.
- 17,30- CAIXA DE MÚSICA.
Musical.
- 18,30- BOOGIE WOOGIE COUNTRY
GIRL. Musical.
- 20,00- NODULS PROLAPXATS.
Musical.

DIUMENGES

- 17,00- MONSTER MANNIA.
Musical.
- 18,00- OMEGA.
Musical.

DIMARTS

- 21,00- TEMPS DE CINEMA
Repetició.

DIMECRES

- 21,00- FER DISSABTE.
Repetició.

DIJOUS

- 21,00- BOOGIE WOOGIE COUNTRY
GIRL. Repetició.
- 22,30- NODULS PROLAPXATS.
Repetició.

- "A ALGAIDA NO PASSA RES..."

Aquesta és la reproducció de l'adhesiu dissenyat per Jaume Faconer que forma part de la campanya iniciada per Titoieta Ràdio demanant una major participació en la vida lúdica-cultural de la nostra vila. Encara que sobretot és un crit a la creativitat. Des d'aquí agraïm la reiterada col.laboració d'en Jaume Falconer en el projecte de la ràdio local.

**A Algaida no passa res,
res de res.**

**CRE - A - CCIÓ
...mata mosques !!!**

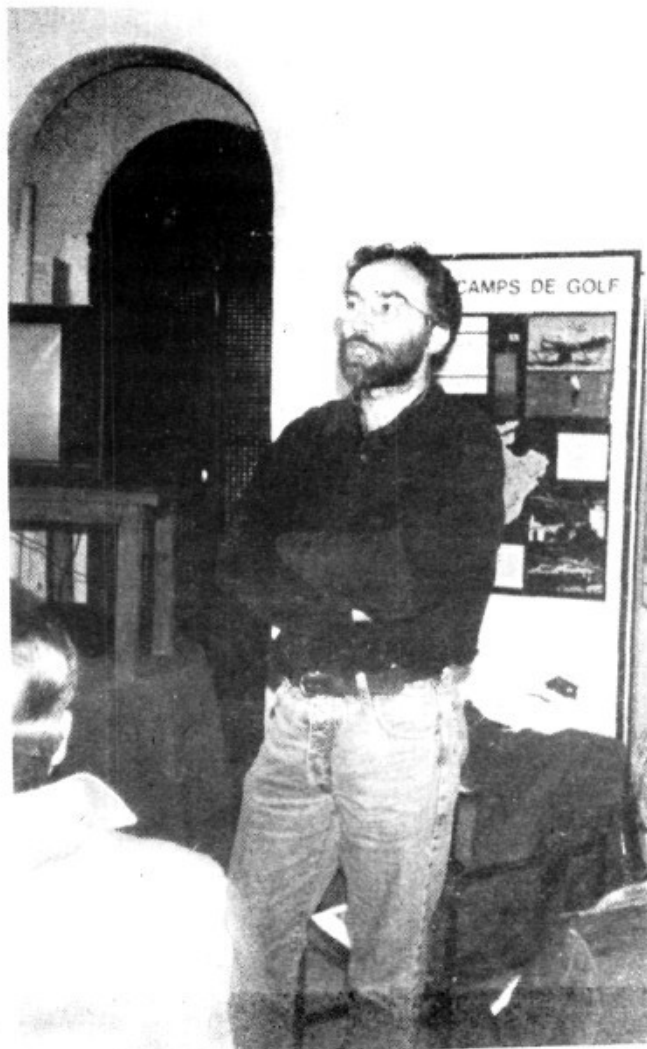
NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

El recital de poemes (petita antologia d'autors catalans) que se celebrà al nostre local dia 18 de gener, dins la setmana de Sant Honorat, va resultar una vetlada molt agradable. Tant els que recitaren -Antònia Janer, Rosari Amils, Maria Francisca Oliver, Francisca Ferragut i Joan Ferragut- com el públic s'ho passaren tan bé que en acabar l'acte ja es parlava d'organitzar-ne un altre per l'any que ve.

La presentació de l'exposició del GOB "Per una Mallorca digna. Prou d'urbanitzacions!" va ser un èxit. Hi va venir tanta gent que no ens bastaren les cadires.

Primer ens va fer una xerrada en Miquel Angel March, del GOB; llavors vérem un vídeo sobre el tema de les urbanitzacions i acabàrem l'acte amb un col·loqui. Tots sortírem ben sensibilitzats que: JA N'HI HA PROU!

ACTIVITATS PEL MES DE FEBRER

Dissabte dia 15 de febrer, projecció del vídeo SA FOSCA, al local social a les 21 hores. Ens endinsarem pels difícils accessos d'aquest quasi inaccessible torrent de la mà dels membres del GEM, que han fet aquesta pel·lícula. Farà la presentació Manuel Osuna; després farem una tertúlia sobre excursionisme a fi d'ambientar-nos per a l'excursió de l'endemà dia 16 d'ALMALLUTX a MANCOR passant pels TOSSALS VERDS. La sortida serà a les 8'45 de Sa Plaça. Els interessats apuntau-vos a Jerònia Cañellas (665249).

(Recordau que aquesta excursió l'havíem de fer dia 26 de gener, però la vàrem haver de suspendre per culpa del mal temps).

Almallutx, un topònim antiquíssim i enigmàtic, amb elements combinats d'arrel mossaràbiga i musulmana sobre el llatí "lucus" (Lluc), que designa un bosc sagrat, lloc de culte de les forces de la natura, ens recorda l'ancestral ocupació humana d'aquest indret, amb restes com el santuari d'època talaiòtica final, que fou parcialment inundat -una de les seves columnes fou traslladada vora la carretera- i com la mateixa possessió, antiga alqueria musulmana, centre del districte sarraí de les Muntanyes.

Voleu fer una comparsa? ¿Vos voleu fer màscares pels darrers dies? Si és així, posau-vos en contacte amb nosaltres.

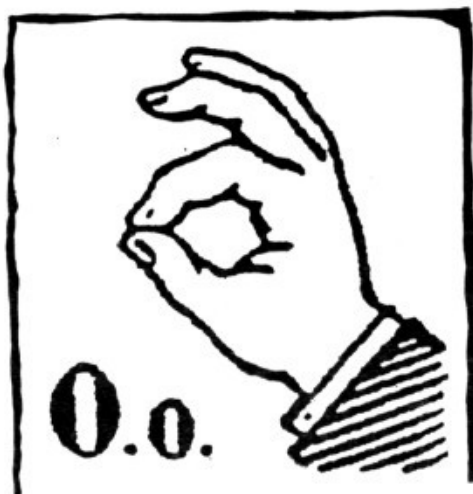
AVIS ALS SUBSCRIPTORS D'ES SAIG

Vos advertim que aviat vos presentaran els rebuts de la subscripció d'ES SAIG corresponents als anys 1991 i 1992, ja que, per diverses circumstàncies (i no perquè ens sobrin els dobbers) ens hem endarrerit en el cobrament. Recordau que la subscripció és de 1500 pessetes cada any.

Ara b'e, a fi de facilitar-nos la feina vos agrairíem que domiciliàssiu el pagament dels rebuts a través d'un banc o caixa. És una modalitat còmoda per a tots.

ELS COSSIERS CONVIDATS A L'EXPO DE SEVILLA

Els nostres cossiars han estat convidats a presentar els seus balls a l'EXPO de Sevilla; després d'un intercanvi d'opinions i de pesar els pros i contres de l'ofertament, acordaren refusar-lo ja que pensen que els cossiars no s'han de treure del context que els correspon, que no és altre que les Festes de Sant Honorat i de Sant Jaume. Aquesta és la decisió a la qual varen arribar.

NOTÍCIES D'ARXIU

LA SANTA MISSIÓ A ALGAIDA L'ANY 1747

Els qui ja hem complit els cinquanta anys encara hem tengut ocasió de conèixer i viure més o menys intensament qualche Santa Missió, que és com s'anomena el conjunt d'activitats d'apostolat i de renovació de la fe religiosa que duïen a terme en un poble uns missioners. La Santa Missió consistia en una sèrie de sermons, lliçons doctrinals i exercicis pietosos que es feien en una localitat a càrrec d'uns quants sacerdots, generalment frares de diverses ordes religioses. Posam la definició en passat perquè sembla que la Missió, al manco en la forma tradicional, té poques possibilitats d'èxit en la nostra societat. De totes formes, sempre és arriscat fer aquestes afirmacions i ja diuen que "no hi ha temps que no torni".

Aquest preàmbul ve a tomb pel document que comentarem i transcriurem. Correspon a l'Arxiu de Can Mulet i ens dóna notícies d'una Missió que se celebrà al nostre poble del 7 de gener al 8 de febrer de l'any 1747, en què els missioners -al document se'ls diu missionistes- partiren cap a Pina per continuar la seva tasca.

Sembla que aleshores aquestes manifestacions religioses se celebraven aproximadament cada deu anys. Ho deim perquè en aquest document es parla extensament d'aquesta de l'any 1747, però altres mans hi afegiren que la següent fou per l'abril de 1757, la següent per l'abril de 1766 i la darrena que cita per l'octubre de 1773. Com es veu, pareix que anaven per dècades. Els missioners devien dedicar-se íntegrament a aquesta feina apostòlica ja que d'Algaida anaven a un altre poble a predicar.

Els pares missionistes de l'any 1747 foren: "Thomàs Pinell, pre. i director, este predicava de nit; Ma-

nuel Clarazon (o Clarozon), pre., este ensenyava la doctrina; Francisco Aleix, este predicava el matí; i lo hermano Josep". Pels llinatges no sembla que fossin mallorquins; i el mateix passa amb els de l'any 1757 (només es donen els noms d'aquestes dues Missions): Josep Rocamora, Joan Ferrer i Felip Estimbu.

*Los Pares Missionistas qui van a la
7. Jener 1747 para fer Missio en esta
Villa de Algaida y de aqui al 8 de febrer
1747. Regalaren a los Missios a los Pobles
de Pina. se anomenaren -
Thomàs Pinell. Pre. y Director
Manuel Clarazon. Pre.
Francisco Aleix. Pre.
y lo Hermano Josep.*

La commoció o el trastorn o l'impacte que en aquells temps significava la Santa Missió no és difícil d'imaginar; la participació del poble devia ser general, sense excepcions. (No entrem ara a esbrinar fins a quin punt la participació era espontània o bé forçada per la por, per les murmuracions, per no ser assenyalat amb el dit; devia ser molt perillós mostrar-se indiferent o escèptic).

Els missioners es trobaven amb una gent d'un nivell cultural baixíssim. I així com Jesucrist en les seves predicacions va haver de recórrer a les paràboles per fer-se entenent, els missioners ensenyaven part de la doctrina a base d'endevinalles.

JUTIPIRI

92

FEBRER

La Revista del Cor, la Melsa i el Fetge

proposicions deshonestes

NAIT CLAP OLÍMPIC ELS CINC ANELLS.

T'ofereix els seus serveis de relaxament atlètic. Importants descomptes a grups.

+ MAGDALENA ATLETISME. Llançament de bolles i bot de capçaleres de llit.

+ MAGDALENA WATERPOLO. Un 'matx' així com cal dins la piscina.

+ TONI MARATÓ. Imagina-t'ho, es tracta de córrer.

Regala una nit boja i olímpica. Els companys i companyes de l'empresa t'ho agraïran.

Sessions especials tots els primers divendres de mes a Corals, Grups Parroquials, Grups de Coros i Danses, Associacions Gastronòmiques i Collectius d'Amics dels cotxes antics.

ELS CINC ANELLS.

C/ Olímpia, s/n. L'Arenal de Muro.

A partir del proper dia 3 de Febrer podreu trobar a tendes, botigues, grans magatzems i paradetes de fira el sensacional JOC DE LA MUNICIPALITZACIÓ.

Primer va ser el parxesi, després el monopoli, llavors el trivial. Ara és el Joc de la Municipalització. Horabaixes de camilla divertits per a tota la família.

EXCLUSSIVA

La corrupció arriba
al Congrés Internacio-
nal de Dones Emblan-
quinadores!!!!

CA NA BRUTA.

Brutors sense vergonya.

+ MAGDALENA GARGALL VERD. Tísica com som, t'ompliré el paladar d'humitats. Inoblidable!

+ MAGDALENA BUFA-CRUA. Soparem de mongetes i llavors descobriràs que cada forat fa una olor particular. Sensacional!

+ MAGDALENA FORMATGE-ENTRE-ELS-DITS-DELS-PEUS. Ummmmmm! Deliciós.

CA NA BRUTA.

C/ Femer, 8. Calvià.

IMPORTANT EMPRESA MULTINACIONAL DE RECERQUES ESPELEOLITIFOLÒGIQUES OFEREIX EL SEU SERVEI DE RECERCA ESPELEOLITIFOLÒGICA A PARTICULARS, EMPRESES I CORPORACIONS.

Trobam cares, dares, fares, gares, jares, lares, llares, mares, nares, pares, rares, sares, tares, xares i zares.

Preus a convenir.

baticor

♥ ♥ ♥

2

NOVA SECCIÓ.

TUP-TUP!!! Inagurat el Congrés Internacional de Dones Emblanquinadores del mes de Febrer sota el lema: "Ja n'hi ha prou de parlar corrupció. Les Emblanquinadores són el sector social menys corrupte". La seva presidenta na Magdalena Poal i Calç, acusada aquests dies d'un greu escàndol públic, dirigí unes fortes paraules als assistents en el discurs d'obertura: "Sabeu què vos dic? A vatua el món! Que noltros no som corruptes. No passa res. Tot és una invenció, a vatua el món!" I després explicà que la única vegada que la paraula 'corrupció' entrà dins ca seva va esser quan la seva filla petita li varen sortir moltes de faves per tot el cos i el metge li va dir que era una "corrupció" provocada per la ingestió d'un danone caducat comprat al Colmado Caldentei.

TUP-TUP!!! Gran desastre a la cuina de la Infanta Australiana Cristina de Safrà i Alloli. L'esmentada senyora, molt afeccionada a l'art cul-inari, preparà, la passada setmana, una recepta de cuina (bacallà a llauna) que Caty Mary Juan de Corral publica al diari número 1 amb tanta mala sort que es va confondre i posà al forn una llauna de bacallà escabetxat comprat al Colmado Caledentei. Amb la calor del forn, la llauna esclatà i hi hagué bacallà per tota la cuina.

TUP-TUP!!! Protesta massiva al galliner de la marquesa Esegalloque Malcanta Algotieneenlagarganta. Les gallines, quiques i faraones de l'esmentat corral protagonitzaren, la setmana passada, una violenta manifestació que acabà amb la lectura d'un manifest on es presentava la necessitat de crear una revista que informàs, vertaderament, de les coses que succeeixen al galliner. "No ens sabria gens de greu que a la revista hi sortissin fotos de galls caponadors", declarà la portaveu de les gallines a un dels nostres reporters.

A partir d'aquest número Jutipiri vos presentarà les fitxes col·leccionables de l'Expo Universal de sa Figa i Sequer Olímpic Algaida 1992. Aquest és el treball el·laborat pel prestigiós historiador, etnòleg i figueròleg SERAFÍ GUES FLORS. Amb aquesta col·laboració obrim SA TRONA de JUTIPIRI, una nova secció a disposició de totes les persones interessades en expressar les seves opinions a la nostra revista.

NOTA BIOGRÀFICA.

SERAFÍ GUES FLORS va néixer el 1925 a l'Havana, fill de pares algaidins (son pare era músic, saxofonista del Combo Latin 'Caña de Azúcar' de l'Havana i sa mare planxadora de camies amb parfalans del Combo Latin 'Caña de Azúcar'). De molt jove vingué cap a Mallorca establint-se a Establiments. Un interès molt primerenc per totes les coses relacionades amb la nostra cultura el va fer estudiar etnologia a la prestigiosa universitat francesa de Nàpols on es doctorà el 1950 en Veterinària. Ha publicat nombrosos treballs de recerca i d'investigació dels que destaquen La influència de la lluna plena en els planters de bledes, Metodologia succinta de les matances i Tractat d'economia domèstica: el conreu de les figueres a la segona meitat del segle XIX al Pla de Mallorca. Actualment dirigeix la revista d'etnologia Wats i Amperis, l'electricitat fàcil i col·labora amb els diaris del famós "Grupo Tramuntana". Ara presenta aquestes fitxes col·leccionables a JUTIPIRI per a gaudiment de tots els nostres lectors.

EL RACÓ DELS LLIBRES

TIRANT LO BLANC

JOANOT MARTORELL

El 1490 es va publicar el "Tirant lo Blanc", per tant, ara fa dos anys se'n va celebrar el cinquè centenari i els actes de la commemoració varen durar tot l'any passat amb conferències, exposicions, edicions i estudis de tota mena. I ara que ja ha passat tot i que les festes commemoratives van per altres bandes, en aquest raconet li farem el nostre petit homenatge.

El "Tirant", com se l'anomena, és obra de Joanot Martorell, un cavaller valencià que amb aquesta única obra ha passat a la història de la literatura catalana i universal per ocupar-hi un lloc preeminent, cosa que només està a l'abast d'un petit nombre de privilegiats. I és que li va sortir, com diu Mario Vargas Llosa, una novel·la total, que alhora es pot considerar de cavalleries, cortesana, militar, eròtica i psicològica.

Aquesta novel·la cavalleresca narra les aventures d'armes i d'amor del seu protagonista, Tirant, al servei d'un bell ideal: alliberar l'Imperi Grec, Constantinoble, del setge dels turcs. El que l'allunya dels llibres de cavalleries de l'Edat Mitjana, basades en

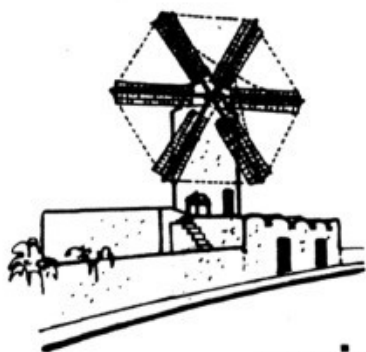
els elements fantàstics i increïbles, i en fa la primera novel·la moderna és la seva versemblança i realisme. Això i la seva trama, variada i rica en registres (seriositat i humor, crueltat i sensualisme) la fan una lectura plaent i divertida. Ja ho va ser per a Cervantes, que recomanava als lectors del seu "Don Quijote de la Mancha" que se l'enduguessin a casa perquè era "el millor llibre del món" i una obra diferent de les que li feien perdre el seny al seu bon Alonso Quijano.

I és evident que també voltros vos hi podeu divertir, sobretot si tenim en compte que els dos únics possibles inconvenients per al lector d'avui -el català del segle XV i l'extensió: més de vuit-centes pàgines atapeïdes- queden eliminats amb les nombroses i variades versions que se'n poden trobar (per a infants, joves i grans; més o menys reduïdes i il·lustrades). És a dir, que no teniu excuses per deixar de llegir una de les millors novel·les europees de tots els temps.

VÍCTOR MULET

Solucions als mots encruats: Horitzontals: 1. talaiot de. 2. arav. Lara. 3. ponedor. ús. 4. esotèric. O. 5. rams. adaun. 6. a. a. areng. 7. a. av. sarc. 8. acudia. rio. 9. tenassa. Cl. 10. radiada. L.

Verticals: 1. tàpera. aT. 2. Arosa. acer. 3. lanoma. una. 4. avets. adad. 5. I. de. avisi. 6. olorar. asa. 7. tarides. ad. 8. R. canar. a. 9. dau. àgric. 10. e Son Coll.

Els Molins Fariners d'ALGAIDA

avui: **MOLÍ DE PINA**

Aquest molí es localitza al Carrer de Sant Plàcid, nº 3, a la part alta del nucli urbà del poblet de Pina, si bé en el moment de construir-se suposam que devia quedar pràcticament a fora-vila. La data en què fou edificat ha estat molt fàcil de trobar, perquè figura gravada al llenyam del congreny inferior que quedà de testimoni dins el replà de més amunt de la torre. Aquest escrit diu així: "Fet el dia 8 d'abril de l'any 1824 per mestre Bernat Riutort de Costitx". Suposam que deu referir-se al dia que acabaren les obres o que finalitzaren el muntatge dels mecanismes del molí.

Antigament se'l coneixia també com Molí d'En Gori, per esser aquest el nom d'un antic propietari que, segons fonts orals, va morir on és avui l'accés del restaurant, que abans era dormitori.

De sempre ha estat propietat de la mateixa família, anomenada genèricament "d'Es Molí". A principis de segle era propietat de l'amo'n Macià Andreu Frau, germà del també moliner Antoni Andreu, però en aquest cas moliner d'aigua del molí que existia torrent avall, més enllà del de Son Campà, ja dins el terme de Sencelles. D'aquell temps conten que aquesta família podia anar de Pina a Ruberts sense sortir de les seves propietats. Aquest Macià Andreu Frau fou batle pedani de Pina i els seus descendents encara conserven la vara, acabada amb pom i floc vermell. A la seva mort deixà el molí al seu fill Macià Andreu Mulet, que

es dedicà a conrar les terres, deixant l'ofici de moliner al seu germà Antoni, que fou el darrer que molturà al Molí de Pina. La pols de farina li provocà que patís d'asma fins que morí a Can Bril dia 23 de maig de 1981. A la mort de l'amo'n Macià, el molí i les terres que l'envolten passaren al seu fill Macià Andreu Sastre, que és el propietari actual.

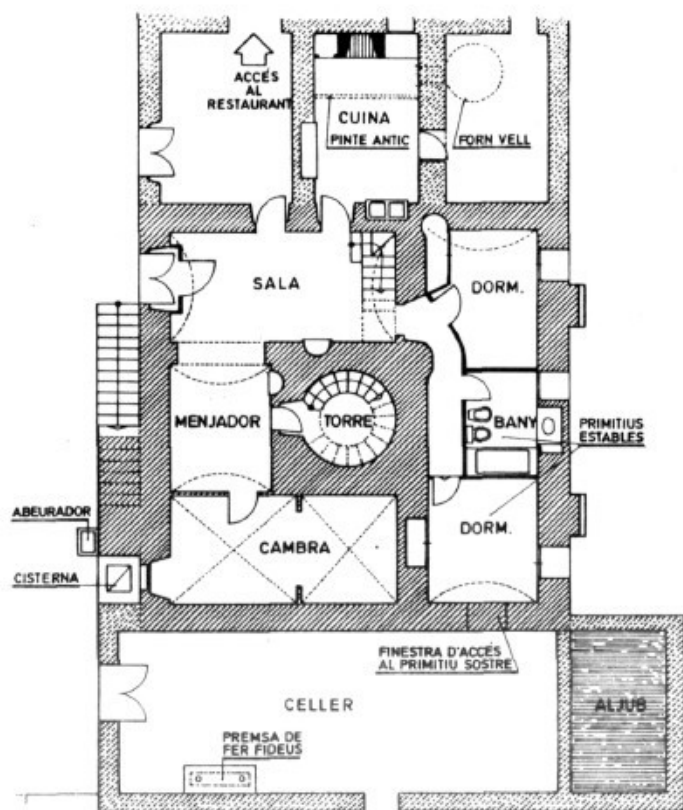

L'estructuració primària d'aquest molí és de quatre naus en forma de creu esvàstica imperfecta; tres d'elles són de bòveda de canó i l'altra, que correspon a la cambra-dormitori, de dues voltes a quatre vents també anomenades de racó de claustre. En un principi ja fou destinada l'edificació a habitatge usual del moliner; però molt aviat degué ampliar-se amb un celler i cup adossats, així com una cuina amb forn i altres dependències annexes (vegeu plànols adjunts). Fa uns quinze anys va sofrir una gran reforma interior que afectà totes les dependències llevat de la cambra-dormitori principal, que tan sols fou atarracada i enrajolada de nou. A la nau d'accés s'alçà de nivell l'arc interior que la separa de la que dona pas a la torre; igualment es canviaren les bigues del pis que fou bastit inicialment, aprofitant la gran alçada interior de les voltes, que estaven molt deteriorades, deixant-ho també més elevat de tal manera que ara s'ha d'anar ajupit per dins la sala-graner tocant la bòveda de les voltes. A les mateixes naus d'accés restauraren unes precioses capelletes a cada costat

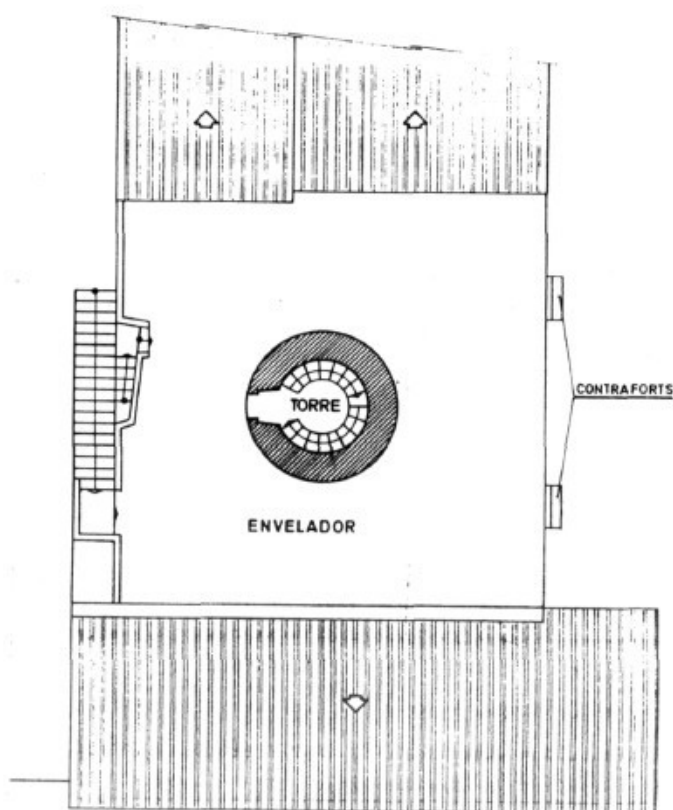
de la torre (vegeu fotos) i bastiren un nou batiport. A la nau on abans hi havia l'estable varen habilitar dos dormitoris amb armaris empotrats i un modern quartet de bany, emmarcat pels dos contraforts exteriors. A la cuina desmuntaren l'antic pinte de la xemeneia, així com també el forn de coure pa i obriren una porta que, a través d'antigues solls avui desaparegudes, dona sortida a la part posterior. La canyissada de la cuina i del primitiu dormitori de l'amo'n Gori fou substituïda per bovedilles ceràmiques modernes. Desaparegueren igualment amb les reformes totes les dependències situades més enllà de la cuina, com eren solls, magatzems i un antic molí de sang, cobertes la majoria d'uralita. Al seu lloc bastiren el nou restaurant, amb piscina al seu davant que, segons l'amo'n Macià ens contà, funciona des de fa més de tres anys i, per ara, molt bé.

Dins el celler hi ha una antiga premsa que fou habilitada amb molta traça per l'amo'n Toni (el darrer moliner) durant la guerra civil per fabricar d'estraperlo fideus, burballes, macarrons i fins i tot oli d'a-

PLANTA BAIXA
ESCALA 1:200

ESTAT PRIMITIU
AMPLIACIONS
REFORMES POST.

PLANTA ALTA
ESCALA 1:200

metlla. Va funcionar fins prop de l'any 1950 i ajudà a mitigar la fam de la postguerra. Molts de pineros se'n recorden d'haver traginat els fideus damunt canyissos a ca-seva perquè s'acabassin d'eixugar. Aquest celler amb el seu cup, avui reconver- tit en aljub, fou construït en temps primer per fabricar i emmagatzemar el vi familiar procedent de les vinyes de Son Montserrat, Cas Català, Sa Coma, N'Abram i So N'Alluny.

A la part exterior del molí encara es poden veure unes pedres foradades, talment anses, sobresortint del nou atarrecat, que servien per fermar-hi les bèsties de càrrega. Dues anses més, clavades als baixos de la torre i damunt l'envelador, servien per fixar el rest de l'antenada els dies de forta ventada, quan tot el molí cruixia com si anàs a caure. Per això la dona de l'amo'n Toni Andreu aquests dies que tot s'engronsava, preferia anar-se'n a dormir a Can Bril per mor dels renous i la por.

La torre és com la majoria que hem vistes darrerament, o sia de quatre replans interiors comunicats per l'escala de caragol. Bé, avui ja no és del tot cert perquè aquesta escala quedà condemnada, durant les reformes, a l'altura del terrat d'envelar, obli-

gant a pujar-hi per l'escala exterior que utilitzaven els clients del moliner. Aquesta torre, com moltes altres, és emprada avui com a colomer. Dels mecanismes del molí ja no queda absolutament res, si exceptuem l'esmentat congreyn inferior.

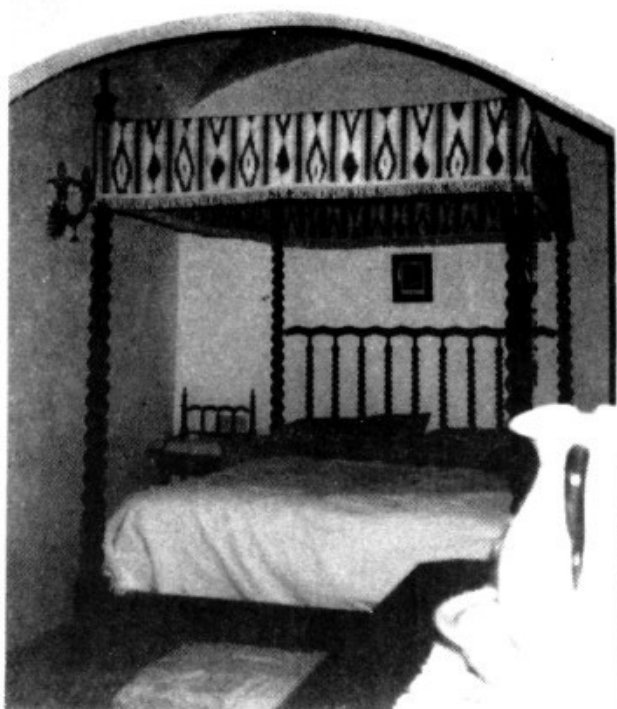
Segons un curiós document que el P. Gaspar Munar feu arribar a la família d'Es Molí i que hagués format part de la història de Pina que pensava escriure, quan ja finalitzaven les obres de construcció de l'església dels Sants Metges, a Son Gorreu mantenien els obrers, a Son Ribes pagaven les despeses i a n'Es Molí duïen la comptabilitat.

Acabarem aquest treball amb els tradicionals versos que ens serveixen de punt i final o de comiat. Diuen així:

Sa dona d'un moliner
té una vida regalada,
i com ve que l'ha acabada
té s'ànima més cremada
que ses mans d'un carboner.

Text, fotografies i plànols:

MIQUEL SASTRE "FIOLET"

Aquestes endevinalles són les que recull el document que comentam i que transcrivim a continuació.

Com sempre, modernitzam l'ortografia, però mantenim el text original; ja veureu que els castellanismes són molt pocs (combite, siegos, menos...), en general és un català (normalment no sala) molt pur i sucós.

1. Quin és aquell que tot lo és, i no és res;
i si no per ell, no hauria res,
perquè tot lo que és, per ell és?
R. Déu nostre Senyor.
2. Un principi sens principi,
que sempre és estat fi i principi,
ni mai tindrà fi
ni mai ha tingut principi.
R. Déu nostre Senyor.
3. Tres són qui viuen junts en una casa
i antes que tinguessen casa ja vi-
vien junts;
no tenien lloc per habitar
i mai los ha faltat a on estar.
R. La Sanctíssima Trinitat.
4. És de casa lo tercer
i és tan ric com lo primer
ni té menos que lo segon
que tot lo té.
R. Lo Esperit Sant.
5. Quin és aquest mal
quí no té igual,
quí dóna gust i mata sens fer mal?
R. Lo pecat.
6. Què és allò que Déu no té
i ho dóna a totes les criatures?
R. Lo principi.
7. Quin és aquell que té Pare i no té
Mare,
té Mare, i no té Pare?
R. El Bon Jesús.
8. És pa, i no és pa;
i si ara no és pa, algun temps és
estat pa,
però ara que no és pa és millor pa
què quan era pa.
R. La Hòstia consagrada.
9. Aigua ve per set canals
tan sana, clara i pulida
que als que són morts dóna vida,
salut i força als malalts.
R. Los set Sagraments.

10. Un combite que sempre dura;
com més mengen, més fam tenen,
sempre queden associats,
però amb la fam se mantenen.
R. El combite de la glòria.

*Paraboles o endevinalles que se ve
guiraven on la dolenta y Juan
Las PP. Missioneras en la Hoy 17A2*

1. Quin es aquell que tot lo es, y no es res;
y sino per ell no hauria res,
perque tot lo que es, per ell es.
R. --- Deu nostre Senyor.
2. Un principi sens principi,
que sempre y ya al fi y principi,
ni may tindra fi
ni may ha tingut principi.
R. --- Deu nostre Senyor.
3. Tres son qui viuen junts en una casa;
y antes y tinguessen en casa ja viuen junts;
no tenien lloch per habitar,
y may los ha faltat, a on estar.
R. --- La Sanctissima Trinitat.
11. Quina és la Mare que parí el seu
Pare?
R. Maria Sanctíssima.
12. Quin és aquell dolent
que sempre fa mal a sa gent
i com més sa gent lo estima
és més dolent?
R. Lo Dimoni.
13. Una candela, que abans de tenit ble
ni cera
ja estava encesa.
R. La Mare de Déu.
14. Una vestidura
que com més serveix més dura,
té més valor i hermosura.
R. La vestidura de la gràcia.
15. Quina és aquella Llum
que més nos il·lumina
com més tancam los ulls?
R. La Fe.

16. Quina és la cosa
que sens donar-nos res, nos acon-
sola,
tot ho vol i tot ho alcança,
ni se contenta ambres si no ho al-
cança tot?
R. L'Esperança.
17. Una joia tan preciosa
que al qui la té no li falta cosa,
mes quan ella falta tot falta.
R. La Caritat.
18. Quin és lo cuc que mai mor
i sempre mata
i mai acaba de matar?
R. La Consciència.
19. Què és que com més crema a la lle-
nya més la conserva,
sempre l'abrassa
i mai la consuma?
R. Lo Infern.
20. Quina és la cuca
que fa fugir a tothom
i com més i més ne fugen
més s'hi acosten?
R. La Mort.
21. Una Reina governava
que de Senyora que era
se és feta esclava.
R. L'Anima que està en pecat mortal.
22. Quin serà aquell dia
que les ombres faran llum
i los siegos tendran vista?
R. Lo dia del judici final.
23. Quina és la cosa
que antes de tenir ser
ja tenia vida?
R. Totes les coses creades.
24. Una donzella tan pulida
que ja tenia enamorats
antes que sa Mare l'hagués parida.
R. La Mare de Déu del Carme.
25. Un vell que quan era jove
mai tingué enteniment,
i ara és més boig quan és més vell
i no obstant que és vell i boig
a tothom fa goig.
R. Lo Món.
26. Una veïnada tan mala
que dona la mort
al qui més la regala.
R. La carn.
27. Què és la cosa que val més,
i s'estima menos,
i més se desprecia?
R. El temps.
28. Què és lo que Déu no pot fer
sobre ser totpoderós i Omnipotent?
R. No pot fer que lo que és fet
no sia fet.
29. Una Senyora vistoriosa
que se venera amb gran zel;
és Santa i no és gloriosa,
fa a l'infern la major guerra,
és morta i no ha anat al Cel,
i se'n fa festa en la terra.
R. La Santa Creu.
30. Una roda que mai para,
sempre corre i mai se mou;
lo seu camí no té fi,
ne fa molt i res no avança;
sempre va i mai se deté,
i en un punt sol se conté.
R. L'Eternitat.

PERE MULET

SA TRONA

DE JUTIPÍRI

3

FITXES COL·LECCIONABLES DE L'EXPO
UNIVERSAL DE SA FIGA I SEQUER OLIM-
PIC - ALGAIDA 1992.

FITXA NUMERO 1

Diuen que 1991 ha estat un mal any de figues. Figues-flors o de Sant Pere no n'hi va haver quasi cap degut a les plogudes del mes d'abril. Les agostenques vengueren molt tardanes, molta fruita i de bona grossària, però entre boires i llebejades i xaloc, totes es podrien a la figuera. Enguany tots estarem tan ocupats amb la celebració dels Jocs Olímpics, l'Exposició Universal, el Cinquè Centenari i la Capitalitat de la Cultura que ben segur no tindrem temps d'ocupar-nos de les figueres. No passeu gens de pena. Titoieta Ràdio organitzarà un esdeveniment paral·lel de gran importància: "L'Expo Universal de Sa Figa i Sequer Olímpic-Algaida 1992". Els que se pensen que els promotors de l'emissora d'Algaida organitzaran un sarau folklòric a l'estil de la "Festa del sequer" de Lloret de Vista Alegre van ben equivocats. Tampoc tenim intenció de repetir una pseudo-exposició de figues celebrada dins els actes de la Fira d'Algaida de 1990. No és necessari que cerqueu: barcelles, jous, almuds, colleres, guarniments, arades, manegots, ganxos, canyissos...etc, ja que no vos faran falta. No vendran les autoritats del Consell Insular de Mallorca ni tampoc de les tres o quatre conselleries del Govern Balear que per ventura hi podrien estar interessades. No serà necessari demanar una subvenció a l'Ajuntament per a pagar un refresc als assistents.

Les perruqueres i les millors modistes de Mallorca no feran hores extraordinàries de feina. I les agrupacions de balls mallorquins no tendran l'oportunitat de treure una vegada més els rebosillos i els calçons amb bufes. Titoieta Ràdio proposa una urgent actualització de tot allò que envolta el fruit de les figueres. Si Algaida és un poble de bones figues, els algaidins tenim l'obligació moral de saber-ho apreciar. Una de les nostres proposicions és utilitzar les dites, locucions, refranys i frases fetes referides a les figues dins el nostre llenguatge quotidià.

Es una primera proposta dins la celebració de "L'Expo Universal de sa Figa i Sequer Olímpic-Algaida 1992". Es tracta d'una mesura de caracter evidenment voluntari que reuneix una sèrie de grans avantatges però sobretot una, no vos costarà ni una pesseta. Exemples.

Si ha qualcú les coses li van malament direu: "Ha fet figa."

Si una obra de teatre o una pel·lícula resulta bastant dolenta, podeu dir: ha estat "més fluixa que una figa-flor"

Altres frases fetes que poden ésser de gran utilitat dins el llenguatge de cada dia.

- Més dolç que una figa sequeiona.
- Més moll que una figa badada.
- Més merda que una figa lletrada.
- Li han banyat es sequer.
- Li han entrat es canyissos.
- Ni és figa, ni és raïm.

Dins un món on tothom cerca sempre l'originalitat vos podem assegurar que si dins ca vostra, la feina, les amistats... etc, utilitzau aquestes frases sobre figues destacareu notablement. I fins i tot aconseguireu desviar l'atenció dels grans esdeveniments del 92. En aquest cas el protagonistes sereu cada un de vosaltres.

SERAFÍ GUES FLORS.

NOTICIARI

PLUVIÒMETRE

Hem tengut un mes llarg (més de mig desembre i bona part de gener) amb uns dies molt bons, amb un bon sol. Les nits eren molt fredes, amb cels nets i gelades fortes. El final de gener s'ha portat millor i, segons les dades que ens facilita en Gabriel Martorell, han caigut 49'6 litres en una sèrie de plogudes que els camps ja demanaven a les totes.

CONFERÈNCIA DE GABRIEL JANER MANILA

El nomenament de Gabriel Janer Manila com a escriptor del mes de desembre, elecció que fa la Institució de les Lletres Catalanes, va servir d'excusa (evidentment no en feia falta cap) perquè en Gabriel ens delectàs amb una conferència el passat 28 de desembre. L'acte es va celebrar al Saló de Sessions de l'Ajuntament i el nombrós públic seguí amb atenció i interès les paraules del nostre bon amic, al qual reiteram la nostra més cordial enhorabona.

PREGÓ DE PERE FULLANA

El nostre bon amic Pere Fullana va ser l'encarregat enguany de fer el pregó de les Festes de Sant Honorat. Precisament el mes passat ja parlàvem d'en Pere pel premi guanyat per la seva obra d'investigació històrica sobre el moviment catòlic a Mallorca i per la publicació del llibre "Claustres de Mallorca". Ara hem d'afegir al seu curriculum el nomenament com a director de la "Gran Enciclopèdia de Mallorca", nomenament que confirma com s'aprecia la seva vàlua intel·lectual.

En el pregó en Pere va començar advertint-nos que ens parlaria "de tot i de res"; de fet va parlar de moltes coses, va fer una anàlisi seriosa de la nostra comunitat, plena de suggeriments, amb una crida a la responsabilitat en vistes a millorar la convivència entre tots els algaïdins.

L'INTERÈS SOCIAL

Algaida també és notícia a la premsa nacional. I hem utilitzat la paraula nacional en el sentit que nosaltres pensam que se li ha de donar: l'àmbit dels Països Catalans. El número 398 de la revista "El Temps", concretament a la pàgina 23, hi surt una gran foto de les edificacions de Modelmon, acompanyada d'un escrit que és el que vos reproduïm a continuació. Du el significatiu títol "Interès social o particular?", el signa Miquel Payeras i diu el següent:

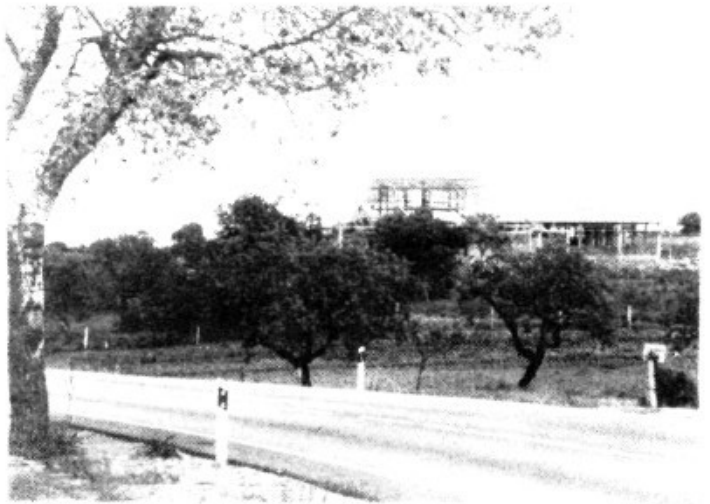
"Veient la relació d'interessos socials que la Comissió Insular d'Urbanisme de Mallorca ha aprovat des de la seva constitució -més alguns heretats de l'antiga Comissió Provincial d'Urbanisme- el fet és que en alguns casos l'interès social és més que dubtós.

Ara bé, qui decideix el que realment té interès social? ¿Com s'avalua la quantitat d'interès social que pugui tenir una obra? Aquestes preguntes i moltes més no tenen, ara per ara, resposta. ¿Què tenen en comú un camp de tir, una fàbrica d'embotits i un camp de golf? En principi, el seny més elemental sembla indicar que, a priori, no hi tenen res en comú. Però sí que n'hi tenen de coses comunes. Si més no, a Mallorca poden ser declarats d'interès social.

Del total de les declaracions d'interès social fetes per la CIUM una bona part són obres relacionades amb electrificacions de zones rurals. D'altres són col·legis, residències d'ancians, parcs, museus, etc. Es a dir, obres que, en principi, semblen entrar perfectament bé dins allò que qualsevol persona entendria com a d'interès social.

La qüestió, però, és que la llista no acaba aquí. Juntament amb aquestes declaracions d'interès social, n'hi ha d'altres que realment resulten bastant més difícils d'entendre com a obres que puguin tenir un vertader interès per a la col·lectivitat dels mallorquins, o dels ajuntaments: 10 camps de golf, 11 bars i restaurants, 9 gasolineres i estacions de servei, diverses pistes de tennis, 3 fàbriques d'embotits, 1 planta embotelladora, 1 magatzem de venda de vins, 1 establiment de venda de fruites i verdures, 1 hotel de quatre estrelles, 6 quioscos a la platja d'Es Trenc, 1 bugaderia, 1 establiment de compra-venda de vehicles, 1 fàbrica de perles Orquídea, 1 magatzem de barques, 1 escola d'equitació, 1 camp de tir...

Tot això ha demanat, a Mallorca, ser d'interès social. Un interès social molt particular".

PARROQUIA DE SANT PERE I SANT PAU

Dia 31 de gener a les 9 del vespre comença la catequesi familiar per al parels dels nins de Primera Comunió.

Dia 18 de febrer, conferència per als catequistes de l'arxiprestat.

Lloc: Rectoria d'Algaida.

Hora: les 9 del vespre.

Tema: La creu de Jesús i la creu dels seus seguidors.

Conferenciant: Antoni Riutort.

El general s'esbrava

Dia 29 de gener varen aparèixer als mitjans de comunicació les declaracions d'un general de brigada de l'exèrcit de l'aire, Pablo Güil Pijuán, que qualificava de "terrorisme" la política lingüística dels Governos de Balears i Catalunya. D'entrada no té més importància: és simplement una opinió, producte de la incultura, de la ignorància i d'una ment imperialista i reprimida (i repressora). Però obrin un seguit d'interrogants, com per exemple: fa quatre dies, algú va dir que no havíem de comportar-nos com gitanos i això va ocupar primeres pàgines a diaris i informatius fins que va demanar disculpes. ¿Què passarà ara que ens han qualificat de terroristes? ¿Hauran de demanar disculpes o no passarà res? I si no passa res (què t'hi jugues?), ¿voldrà dir que és pitjor, molt pitjor, ser gitanos que terroristes?

Fa un parell d'anys un militar, Martínez Inglés, va fer unes declaracions que criticaven el funcionament de l'exèrcit, defensant la professionalització dels militars. Els alts comandaments el varen arrestar i finalment va ser expulsat. Ara les afirmacions de Güil són, segons el Govern Militar, "personals", i ells no hi han de fer res. És a dir, ¿es pot atacar (bona paraula per a un militar) el poble acusant-lo de terrorista, però no es pot criticar l'exèrcit? No incita tot això a un terrorisme real i actiu?

A més, les afirmacions d'aquest individu són veritables "joies". Per exemple:

"Que una Universidad como la de Baleares discrimine y obstruya la lengua común ("mi lengua", devia pensar), más que infantilismo (?), es terrorismo, es nacionalismo infantil (com quedam?) desorientado por complejos(?)". Que una Universitat utilitzi, a vegades, la llengua local (del lloc i dels habitants del lloc) no es pot considerar mai discriminació ni obstrucció d'una altra llengua, tant si és comuna com si és de Sa Comuna. ¿I què vol dir "nacionalismo infantil desorientado por complejos"? El nacionalisme infantil deu ser el millor perquè encara no deu estar influït per fanatismes. I, per altra banda, només qui té complexos (generalment d'inferioritat) abandona la seva llengua per usar-ne una altra a caseva, i en Güil ens acusa de tot el contrari.

"Hoy, en ciertas regiones entrañables ("a las que sacaría las entrañas", devia pensar), existe la dificultad de sentirse español y hablar su idioma. La violencia contra el idioma común (quina obsessió!) es terrorismo cultural". En Shakespeare era molt més clar: "ser o no ser", i s'ha acabat. Ara, segons en Güil, un pot tenir la desgràcia (ep, he dit "segons en Güil") de no ser espanyol, però com a mínim s'hi podria sentir, no? Això de "hablar su idioma" ja no ho entenc. Si es refereix a l'espanyol, és evident que hi ha dificultat, com n'hi ha per xerrar qualsevol llengua que no sigui la pròpia; si es refereix a la llengua de la regió (i sintàcticament diu això), ell ens està acusant, una vegada més, de tot el contrari. I una frase ben reveladora, la darrera: que "la violència contra l'idioma comú" sigui terrorisme exclou la violència contra l'idioma no comú, que no deu ser terrorisme. I la violència sempre l'han emprada els mateixos, els de la "llengua comú", que són els que tenen el poder per emprar-la impunement i amb la tranquil·litat que suposa lluitar contra l'indefens.

"No estoy contra las lenguas autonómicas (no, ca!), sería un pecado (capital?) que se perdiesen, pero que no se impongan a fortiori". Quina barra! ¿I per què hem d'estar noltros a favor que una gent de fora ens imposi la

seva, a "fortiori" o a "fluixori"? ¿Seríem noltros tan ases i hipòcrites d'anar a una altra terra i exigir que, per tal de no ser discriminats, abandonessin la seva llengua i adoptassin la nostra?

"El que un eurodiputado catalán (...) manifiesta que en Estrasburgo se manifestará (molta "manifestació") en catalán, inglés o francés es una soberana estupidez descalificante". Ben senzill: si pel que sigui no pots usar la teva llengua en pots usar qualsevol altra, i no ha de ser necessàriament i a "fortiori" (jo també en sé) en una concreta.

Diu moltes més bajanades, però ja n'hi ha prou. Ens queda esperar esdeveniments (d'assegut, per si de cas) i començar a plantejar-nos si no hauríem de posar-nos a fer tot allò que ens acusen de fer.

VÍCTOR MULET

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Bartomeu Artigues Garcias. Morí dia 20 de desembre quan tenia 23 anys.

Coloma Jaume Sastre. Va morir dia 6 de gener als 92 anys.

Pere Nicolau Mudoy. Va morir dia 22 de gener a l'edat de 44 anys.

Guillem Torrens Mut. Morí dia 6 de gener i tenia 63 anys.

Isabel Oliver Mulet. Ens deixà dia 27 de gener als 87 anys.

MOVIMENT

DEMOGRÀFIC

Carta dedicada a Toni Cardell.
Que ens va deixar el passat dia 7 de gener.

ON ES EL NOSTRE AMIC?

Es el que ens demanàvem, una i altra vegada. I tu ja havies partit; el teu vol va esser massa d'imprevist, Toni. La nostra preparació va haver de ser improvisada a l'acte, i, encara no mos ho creim.

Segur que tu ja ho saps tot, i vius per no tornar morir. Però nosaltres vivim dins els regne dels mortals. I no ho sabem explicar!

Encara que un poc de tu ha quedat dins cada un de noltros. Sabem que ja no hi ets..., però vius dins l'estimació i el record, dins els pensament i dins les nostres vides.

La teva partida no va esser anunciada, i la confusió regnà als primers moments; les preguntes tornaven sense resposta i el buit pareixia no tenir fons.

En els primers moments les llàgrimes es mesclaven amb la impotència. La teva família es desesperava amb la teva partida; els teus amics no tornaven de la impossibilitat del possible. Vivíem hores sense el pas del temps. Tot perquè no ens avisares, Toni.

Ara, més amb calma, sabem que no te n'anares per gust, que les teves ganes de viure seguiran impregnades en aquesta terra, tota la vida. La teva espontaneïtat mai es perdrà. La teva il·lusió serà la nostra. I el teu somriure quedarà gravat dins els nostres cors.

Sols una cosa, Toni!; desitjam que el teu camí hagi estat dolç; la teva partida, una trobada amb el paradís, i la nova existència, la tenguís amb el mateix Déu, Senyor de tot l'Univers.

Saps que no fugiràs altra vegada, també nosaltres farem el camí cap al Pare. I llavors jugarem a ser amics, com sempre, a viure estimant, sense importar-nos el temps i l'espai. Jugarem al joc de la vida que mai s'acaba.

Tu ja hi ets. Nosaltres ens hem posat en camí.
Adéu, Toni. Fins molt prest....

Algaida, Gener 1992

ELS TEUS AMICS

Toni Cardell Perelló.
Va morir en un accident
dia 7 de gener. Només
tenia 16 anys.

EL PROBLEMA DE DÉU A HEIDEGGER

Heidegger és un clàssic de la filosofia. Un pensador és clàssic quan sempre és digne d'esser llegit i meditat independentment de les circumstàncies temporals i dels nostres acords o desacords amb el seu pensament.

Heidegger és un clàssic de la filosofia per la radicalitat dels seus plantejaments, pel seu esperit crític i pel rigor del seu mètode. La filosofia de Heidegger representa un esforç gegantí entorn de la qüestió de l'ésser. L'actitud de Heidegger davant el tema de Déu constitueix un problema, no hi ha acord sobre aquest punt. Exposaré la meua opinió en els següents punts:

1.-Heidegger, jesuïta durant un temps si bé no es va ordenar, és un bon coneixedor del pensament cristià. Per altra part, la seva obra ha influït en el pensament teològic. Rahner, Ebeling, Jüngel, Moltmann, Bultmann, etc. són deutors del pensament heideggerià.

2.-El pensament de Heidegger no és trist ni ateïsta: davant la qüestió de Déu, s'absté.

3.-Heidegger critica durament la concepció de Déu de la metafísica occidental, com un Déu fred i desinteressat dels homes. Aquesta crítica no afecta el Déu de l'Evangeli.

4.-És possible que entre el pensament de Heidegger i l'home Heidegger existís una certa dicotomia. Algunes expressions de Heidegger produeixen la impressió d'una certa nostàlgia de Déu. Per al gran pensador, estar sense Déu és romandre en la nit, segons ens diu a la "Carta sobre el Humanisme".

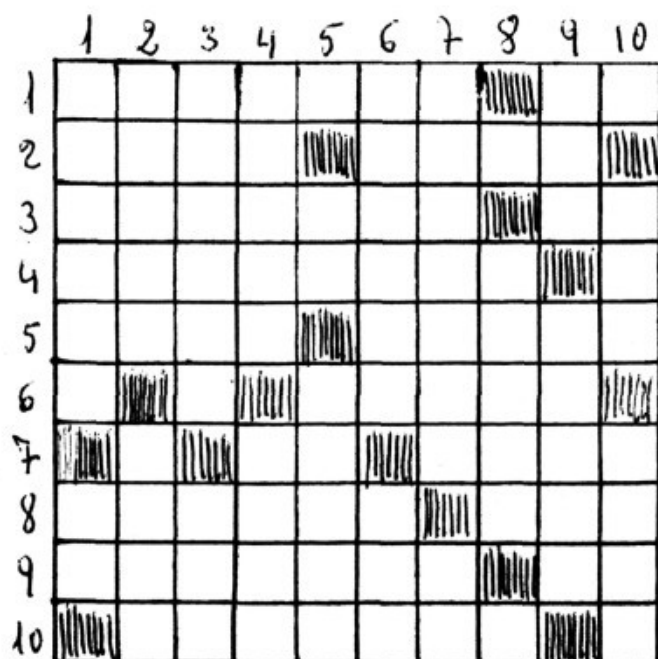
Per altra part, va encomanar el seu enterrament al seu nebot jesuïta. Per voluntat expressa del pensador, a les seves exèquies entre altres lectures es varen llegir salms.

ANTONI RIUTORT

JUBILACIÓ DEL CAMINER DE PINA. Aquí els teniu ben xalests; són els treballadors de la Casa de la Vila, i les seves respectives parelles, reunits al restaurant Es Molí de Pina per celebrar la jubilació de qui fins ara ha estat el caminer municipal, en Tomeu Fiol Aloy, a qui desitjam que per molts d'anys pugui gaudir de les hores de lleure que ara li corresponen.

PASSA TEMPS

Horitzontals: 1. Monument d'Algaida (continua a 10 vertical). 2. Insignia del batle i del jutge (al revés). Malnom d'Algaida (fem.). 3. Lloc on les gallines fan els ous. Costum, moda. 4. Ocult, misteriós. Punt cardinal. 5. Poms, ramells. Lligada, unida (al revés). 6. Primera vocal. La mateixa vocal. Peix marí de la família dels clupeïds. 7. Vocal. Es dirigeix (al revés). Grosser, inexcusable (al revés). 8. Venia, compareixia. Percebre, escoltar (al revés). 9. Clap de terra empedreïda, difícil d'arrabassar. Clor. 10. Emesa, difosa. Cinquanta.

Verticals: 1. Fruit que es menja envinagrat. Tàntal (al revés). 2. Ria gallega. Mescla de ferro i carboni. 3. Cert explosiu (al revés). Adjectiu numeral femení. 4. Arbre de la família de les pinàcies (pl.). Referència, antecedent (al revés). 5. Iode. Preposició. Notifiqui, comuniqui. 6. Ensumar, odorar. Sufix emprat per designar els enzims. 7. Embarcacions de transport medievals típiques de la Mediterrània. Preposició llatina. 8. Roentgen. Midar roba o una extensió de terra. Vocal. 9. Peça cúbica. Subgrup de llengües de la família uraliana. 10. Punt cardinal. Estan. Lloc per on es travessa una serralada.

Les solucions als mots encreuats les trobareu a la pàgina 15.

T A M B C A D E N E S D
R R E C F A R I G O L A
E E E N T T B A U L E S
V E S N T A L O P U L L
O V E E C M L A L O I L
L M A G A A R T S L J E
O I V D O E P S I I A V
R A P E U R D E E V S A
F E R G M R O S D A H M
A N L B A S T A T R D A
U A E S P A R A U D E N
F L E B E R B E N A S S

Sopa de lletres

Heu de localitzar els noms de deu herbes. Amb les lletres que vos sobrin llegireu una cançó popular.

Solució a la passada sopa de lletres
Després de localitzar els deu noms de partidaris de diferents heretgies, es pot llegir: "En aquest món, sembla, tothom és honrat fins que deixa de ser-ho" (Joan Fuster).

PINA

Tot és blanc, la gelada és grossa, trenca el dia i els galls canten dins els pocs corrals que queden de figueres de moro, ara sense utilitat quan no fa molts d'anys eren ben aprofitades per engreixar els porcs, no se'n perdia cap. Estam en ple hivern, els horabaixes i les nits són també fredes, les foganyes, ximeneies i estufes funcionen "a tope", és un altre, un de tants hiverns que han passat per damunt Pina. Les activitats al carrer disminueixen, si exceptuam el fogueró de Sant Antoni i la torrada a més de les beneïdes, amb les corresponents carrosses i les gloses tradicionals, que majorment feren els al·lots amb els grans d'expectadors.

Continuen les obres al centre sanitari, ja estan bastant avançades, esperen que dins un mes estigui llest de la feina dels picapedrers.

No hem tornat a sentir parlar de posar el nom d'un carrer al Pare Munar; un que no té nom és el nou de Son Jaume Maig; si fan comptes dedicar-li un carrer creim que la gent hi estaria d'acord amb el nom de Pare Gaspar Munar, i creim que una ocasió molt bona seria aprofitar o bé la festa dels Sants Metges o les festes del poble.

El passat 24 de gener celebraren les noces de plata a l'església de Pina en Josep Jaume Ramon "Pistola" i n'Isabel Ramis Coll "Matxa". Enhorabona i a veure si veim les d'or.

La gran majoria de caçadors ja han penjat les escopetes, que enguany, amb els pocs tords que hi ha hagut, han fet poca feina; els qui no les han penjades encara són els reclamistes de perdiu, que ara tenen dues setmanes per poder caçar tranquils, això si no fan cas de la polèmica de cada any: els que no són reclamistes diuen que maten les poques perdus que queden per fer cria per l'any que ve; emperò mentres no es prohibesqui la caça amb reclams ells també tenen el seu dret a practicar aquesta modalitat de caça, així és que tots defensen la seva modalitat i la seva manera de caçar.

Els pocs pagesos que queden veuen el futur de l'agricultura més negre encara del que estava fins ara. La forta crisi del sector lleter ha fet que molts d'ells diguin que el camp mallorquí no té cura ni remei, que està travessant per una de les més grosses i profundes crisis de la història, i lo pitjor és que no hi veuen solució en un futur. Altres diuen que per posar-hi remei esperaran que s'espenyi del tot i llavors pentura ja serà massa tard. Creim que tenen motius per veure-ho tan negre, i és que el camp pareix la bèstia maledida de l'economia mallorquina: o és que no té solució o que no n'hi volen posar.

Com que fa molt de temps que no ho hem dit, idò ho tornarem a dir: creim que aniria molt bé que s'incorporàs sàvia nova a aquesta plana de Pina. Repetim que aquesta plana per la nostra part està oberta a tothom que hi vulgui escriure, a tot aquell que tengui qualque cosa que dir aquí o a damunt ES SAIG; estariem contents que qualcú hi volgués dir la seva; també estam oberts a qualsevol idea nova o suggerència, i si voltros no voleu escriure ens agradaria que ens comunicàssiu el que pensau o si voleu que publiquem qualque cosa, només teniu que dir-ho. Repetim que ens serien de gran ajuda totes les col·laboracions ja fossin contínues o esporàdiques, sobretot ara que en Guillem Andreu no hi col·labora ja que, com ens digué, vol descansar una temporadeta. Au idò, pineres i pineros, joves i no tan joves, no tengueu por, coratge i a veure si vos animau; esper que el mes que ve aquesta plana dugui una firma que no sigui la meva. Així és que vos dic adéu fins d'aquí dos mesos o tres o els que voltros volgueu.

ESPORTS

FUTBOL

Benjamins

El torneig del Consell Insular de Mallorca de futbol benjamí ha tingut aquests resultats:

Algaida-Porreres 1-4

Manacor-Algaida 8-0

Algaida-Petra 2-4

Algaida-Vilafranca 2-2

Ses Salines-Algaida 11-4

Com podeu veure els resultats no són d'allò més favorable, encara que la il·lusió i les ganes de jugar futbol no han mancavat gens. Esperam que els resultats acompanyin un poc més els nostres petits esportistes.

Infantils

Aquests són els resultats de l'equip infantil durant el mes de gener:

Algaida-Sencelles 2-2

Algaida-Campanet 1-1

Can Picafort-Algaida 2-0

Com veis la igualtat en els resultats és la nota predominant. És una competició molt irregular en la confecció del calendari ja que estan setmanes sense jugar.

Juvenils

Bon equip el dels joves d'Algaida. Llàstima que la plantilla den Bernat Pelat sigui tan curta d'efectius ja que 11 o 12 jugadors són pocs per encarar una temporada. Però aquest és el cas de tots els equips de pobles similars al nostre pel nombre d'habitants. Resultats:

Algaida-Margaritenc 0-4

Algaida-R.Llull 2-2

Llosetenc-Algaida 4-1

Segona Regional

L'equip representatiu d'Algaida aquest començament d'any ha estat més irregular que mai ja que ha perdut partits dins es Porrassar i llavors ha guanyat en camp contrari. De totes maneres amb la incorporació den Sebastià Feliu com a nou entrenador del club esperam i desitjam que l'equip vagi a més i completi una bona temporada. Resultats:

Algaida-Bunyola 0-5
S'Horta-Algaida 1-3
Algaida-Cas Concos 4-1
Llucmajor-Algaida 1-2

BASQUET

L'equip de basquet Pub Can Esteve continua la participació al torneig

interempreses amb aquests resultats:

V.Sóller-Ca n'Esteve 43-50

Urbis-Ca n'Esteve 50-47

Ca n'Esteve-COP Nova 52-60

Després d'haver jugat sis partits l'equip d'algaida n'ha perdut dos i n'ha guanyat quatre.

HANDBOL

Senior Masculí

Algaida-Costa Calvià 10-42

Algaida-Eivissa 9-42

Gels-Algaida 20-15

El C.H. Algaida no ha tingut sort en la confecció del calendari ja que el costa de Calvià fou el campió de l'any passat i l'Eivissa el subcampió; de totes formes en el tercer partit l'algaida va jugar molt bé

Plantilla del Club Esportiu Algaida. Drets: Fernando, Juanjo, Vicens, Epi, Pep Oliver, Andreu(Mister), Pau, Mates, Jesús, Manolo, F.Antich (delegat). Aco- tats: Serrano, Lloret, Toni, Jordi, Pere, Basseta i Xiquel.

UNA XERRADETA ... (acabament)

em pagava bé l'ajudaria. I dit i fet, ens posàrem en contacte amb Guillem Rosselló Bordoy que es va entusiasmar amb la idea i aquí teniu el Liber.

- *T'ha resultat difícil fer aquesta traducció?*

En general no, però hi ha fragments que tenen dificultat d'interpretació. He intentat fer una traducció que fos útil als arqueòlegs i historiadors i que estigui a l'abast del públic en general. La lectura de les primeres pàgines costa un poc, però quan hi entres és entretingut i a estones divertit.

- *De què va aquest llibre?*

Tracta de la invasió pisano-catalana que tingué lloc a les Illes entre 1113 i 1115. En Principi era una expedició pisana però llavors s'aliaren amb Ramon Berenguer III. Els pisans arribaren per equivocació a les costes catalanes i com que es pensaven que eren a Mallorca, començaren a matar gent. Quan es desfé el malentès va ser quan s'aliaren amb els catalans. Mirau si és important aquest llibre que és el primer document escrit on apareix el gentilici "catalaniensis".

- *Qui és l'autor?*

Durant molt de temps es va atribuir a un tal Llorenç Veronès (de Verona) o Vernés (de Verna), però actualment es considera que l'autor va ser Enric, un clergue que participà a la "croada". La descripció dels llocs i la histori-

citat de tot el poema demostra que l'autor hi era present i, a més, era una persona molt ben informada.

- *Aquesta és la primera traducció completa que s'ha fet del Liber?*

No, però tant l'original en llatí com les poques traduccions que se n'han fet són de difícil accés. La tesi doctoral de Jaume Vidal Alcover versa sobre el Liber i va fer-ne una traducció literària i en vers però només se'n va publicar un resum l'any 1976. Jo l'he traduït en prosa i he intentat esser el més fidel possible a l'original.

- *La gent interessada, on el pot aconseguir?*

Supòs que posant-se en contacte amb la Societat Arqueològica Lul·liana; crec que de moment encara no es ven a les llibreries.

- *Fullejant el llibre veim que hi ha un apartat d'agraïments on hi figuren diferents persones que et varen ajudar.*

Sí, i a més de tots el que hi figuren hi manca la doctora Maria Barceló a la que vull agrair les hores que hi ha dedicat.

Nosaltres també t'agraïm molt la teva amabilitat i esperam que se't presentin més oportunitats en la teva tasca de traducció.

ANTÒNIA MARIA MULET

amb un resultat molt igualat; esperam que tinguin més sort i que no perdin la il·lusió aquests valents jugadors que han estrenat esport competitiu.

Senior Femení

Algaida-Costa Calvià 3-4

Infantil Masculí

Algaida-SKai 7-9

SCACS ESCOLAR

Des de principis del mes de gener s'està jugant

la primera fase del Campionat escolar d'Escacs on hi han participat molts de jugadors algaidins, 14 en total; bastants d'ella s'han classificat per a la segona fase que començarà el 23 de febrer. Els que la superin passaran a la Final Territorial que se jugarà a Eivissa. Esperam la sort de l'any passat on una nina del nostre poble, na Bàrbara Bibiloni,

la va superar i participà al campionat d'Espanya.

JOAN TROBAT

UNA XERRADETA AMB...

MIREIA MULET

Mireia Mulet Mas, llicenciada en filologia clàssica per la Universitat de Barcelona, és professora de llatí en un institut de Ciutat i a més a més ha traduït un llibre que ha publicat la Societat Arqueològica Lul·liana.

- Sabem que has traduït de llatí al català el "*Liber Maiolichinus de gestis pisanorum illustribus*" i que la presentació d'aquesta obra es va fer el mes de novembre de l'any passat.

Sí, es féu a la Capella del Temple. La doctora Maria Barceló va organitzar i moderar una taula rodona amb Joan Alegret (professor de la UIB), Guillem Rosselló Bordoy (Director del Museu de Mallorca), mon pare, Pere Mulet (Llicenciat en clàssiques) i jo. L'assistència va ser molt nombrosa i l'acte va resultar molt simpàtic. Em va agradar veure que hi ha gent que s'interessa per aquests temes.

- Vols dir? No creus que avui en dia al llatí se l'arracona de cada vegada més? Per exemple, quin futur li veus dins l'ensenyament?

La societat considera que el llatí no serveix per res. Als pares els interessa més que els fills aprenguin anglès, informàtica i assignatures "útils". Per això es contempla poc dins els plans d'estudi. Ara és una assignatura obligatòria a 2on de BUP i optativa a 3er i COU; quan s'implanti la LOGSE serà simplement una assignatura optativa i l'oferiran els centres que ho vulguin fer.

- Si haguessis de defensar que el coneixement del llatí és bàsic i fonamental dins l'ensenyament, què diries?

Jo tenc tan clara la importància del llatí que mai m'atur a pensar defenses ni justificacions. De totes maneres, diria que és una assignatura que ajuda a pensar, que obliga l'alumne a ser metòdic, ordenat i estructurat.

A l'hora d'aprendre qualsevol llengua romànica hi fa molt saber llatí. El que passa és que té fama de ser una assignatura difícil. Me trob poca gent que digui que el llatí li agradava quan estudiava.

- I tu, com va ser que decidires estudiar-ne?

Quan vaig acabar COU tant m'agradava el català com el llatí. Vaig començar a estudiar català a la Universitat d'aquí, però a mitjan curs me'n vaig

adonar que no era realment el que jo volia i me vaig decidir per fer llatí. Potser hi va influir l'exemple que tenia en pròpia casa.

- Com va ser que traduïres aquesta obra tan important pel coneixement de la nostra història?

Va ser una casualitat. Un dia vaig anar al Museu de Mallorca i hi vaig trobar na Magdalena Riera que es barallava amb un text llatí intentant traduir-lo i tenia alguns problemes. En pla de broma li vaig dir que si

(segueix a la plana anterior)